

İctimai Əməkdaşlıq Platforması toplandı

30 aprel 2014-cü ildə MBQ-nin həyata keçirdiyi "Sənin pulun, sənin gələcəyin: Azərbaycanca dövlət maliyyə siyasəti və idarəetməsinin təkmilləşdirilməsi" layihəsi çərçivəsində qurulan İctimai Əməkdaşlıq Platforması üzvlərinin bütçə şəffaflığı və hesabatlılığı ilə bağlı növbəti dialoq görüşü təşkil edilib.

Davamı 2-ci səhifədə

Mənfəət vergisinin əsas ödəyiciləri qeyri-rezidentlərdir

MBQ ekspertlərinin hesablamalarına əsasən, 2013-cü ilin dövlət bütçəsinə hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə daxil olan vəsaitin 80 faizindən çoxu xarici mülkiyyətdə olan vergi ödəyicilərinin payına düşüb.

Davamı 3-cü səhifədə

İri vergi ödəyicisi olan dövlət müəssisələrinin bütçəyə ödənişləri azalıb

İqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda fəaliyyət göstərən və dövlət mülkiyyətində olan iri vergi ödəyicilərinin 2013-cü ildə dövlət bütçəsinə ödənişləri əvvəlki illərlə müqayisədə azalıb.

Bu sıraya aid edilən altı iri vergi ödəyicisinin heç biri üzrə 2013-cü ilin bütçə ödənişləri proqnozuna tam əməl edilməyib.

Davamı 3-cü səhifədə

2013-cü ilin dövlət bütçəsi necə icra olunub? MBQ-nin rəyi açıqlanıb

İyunun 4-də Milli Bütçə Qrupu vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin iştirakı ilə keçirilən dəyirmi masada Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il dövlət bütçəsinin icrası haqqında hökumətin hesabatı ilə bağlı rəyini ictimaiyyətə açıqladı.

Tədbir MBQ-nin Avropa Komissiyası və Oksfam Azərbaycan təşkilatının dəstəyi ilə həyata keçirdiyi "Sizin Pulunuz - Sizin Gələcəyiniz" layihəsi çərçivəsində təşkil olunmuşdu.

Davamı 4-cü səhifədə

Bütçənin icrası haqqında qanun qəbul edildi

Milli Məclisin mayın 16-da keçirilən iclasında Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il dövlət bütçəsinin icrası haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun layihəsi müzakirəyə çıxarılıb və qəbul edilib.

2013-cü il dövlət bütçəsinin gəlirləri 19496,3 mln. manat olub ki, bu da proqnozlaşdırılanla (19159,0 mln. manat) müqayisədə 337,3 milyon manat yaxud 1,8 faiz çoxdur. 2012-ci illə müqayisədə dövlət bütçəsinin gəlirləri 2214,8 mln. manat yaxud 12,8 faiz çox olub.

Davamı 2-ci səhifədə

Dövlət Neft Fondu Çin valyutasına yatırım edəcək

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu (ARDNF) bu il Çin yuanına \$1,8 mlrd yatırım edəcək. Bu barədə "Financial Times"a Fondun rəhbəri Şahmar Mövsümov bildirib.

Onun sözlərinə görə, ARDNF bu barədə artıq müraciət edib: "Bu valyutanın əhəmiyyəti artmaqdadır. Onda yuana niyə yatırım etməyə? Artıq hazırlıq işləri başa çatır", - deyər Mövsümov bildirib.

Davamı 2-ci səhifədə

Minimal istehlak səbətinin tərkibinə yenidən baxılıb

Nazirlər Kabineti iyunun 6-da №182 qərarı ilə minimal istehlak səbətinin tərkibinə yenidən baxılıb.

Səbətə tərkibi 2005-ci ilin iyununda təsdiq edilib, 2009-cu ildə yenidən baxılıb. Minimum istehlak səbətinin tərkibinə 12 adda ərzaq malları və mal qrupu, 10 adda qeyri-ərzaq malları və 10 pullu xidmət daxildir.

Davamı 2-ci səhifədə

Yeni Memorandum imzalandı

2014-cü il iyunun 10-da Hökumət Komissiyası, Şirkətlər Qrupu və Mədən Sənayesində Şəffaflığın Artırılması (MSSA) QHT Koalisiyası arasında "Mineral Ehtiyatların Hasilatı ilə Məşğul olan Sənaye Sahələrində Şəffaflıq Təşəbbüsünün Azərbaycan Respublikasında tətbiqinə dair qarşılıqlı anlaşma haqqında"

Memorandumunun yeni redaksiyası imzalanmışdır.

Bu barədə MSSA QHT Koalisiyasının yaydığı məlumatda bildirilir. Orada qeyd olunur ki, Memorandumun yenu redaksiyada qəbulunu MSŞT-nin yeni standartlarının tətbiqinin başlanğıc mərhələsi hesab edən QHT Koalisiyası bu istiqamətdə tərəflər arasında əldə edilmiş konsensusu yüksək dəyərləndirir.

Davamı 3-cü səhifədə

Dövlət Neft Fondu Çin valyutasına yatırım edəcək

Əvvəli 1-ci səhifədə

ARDNF rəhbərinin sözlərinə görə, ötən ilin sonunda Fondun investisiya portfelində valyuta payını (dollar, avro və funt istisna) 5%-dən 10%-ə artırmaq barədə qərar qəbul edib.

"Əlavə 5% və ya 1,8 mlrd dollar başqa valyutalara qoyulacaq. İlin sonuna kimi sərbəst həcmi yuana qoyacağıq", - deyər Mövsümov bildirib və əlavə edib ki, Fond Çin valyutası ilə istənilən aktivlər üçün investisiyaya açıqdır.

ABŞ və Avropada faiz dərəcəsinin artım perspektivi ARDNF-ni məcbur edib ki, istiqrazlara yatırımda ehtiyatlı olsun, deyər bildirib. "Bu trend qızıl alışı proqramının dayandırılması ilə nəticələndi. Dünya iqtisadiyyatı bərpa olunanda qızılın qiyməti düşəcək", - deyər ARDNF rəhbəri bildirib.

Beynəlxalq Valyuta Fondunun məlumatına görə, hazırda dünya üzrə mərkəzi bank və suveren fondların aktivləri 11,7 trln dollara yaxındır. Onların çoxu dollar və avro ilədir. Təxminin hesablamalarına görə, Çin yuanı ilə 48 mlrd dollar və ya məcmu aktivlərin 0,5%-i saxlanılır.

Dünya neft hasilatında Azərbaycanın payı - 1,17%

BP Statistical Review of World Energy-nin bu yaxınlarda dərc etdiyi məlumatlara görə, 2013-cü ildə dünyada ümumi neft hasilatı 4 mlrd 132 mln 900 min ton təşkil edib.

BP-nin hesablamasına görə, 2013-cü ildə Azərbaycanda 46,2 mln ton yaxud sutkada 931 min barrel «qara qızıl» hasil edilib. Bu məlumatlara əsaslananda dünya neft hasilatında Azərbaycanın payı 1,17% təşkil edir.

Bütçənin icrası haqqında qanun qəbul edildi

Əvvəli 1-ci səhifədə

Hesabat ilində dövlət bütçəsinin gəlirləri ÜDM-in 33,8 faizi qədər olub. Bu, əvvəlki ildə olduğundan 2,2 faiz yüksəkdir.

2013-cü ildə dövlət bütçəsi gəlirlərinin 58,2 faizi (11350,0 mln. manat) ARDNF-in transferti hesabına formalaşmış. Bu, bütçə gəlirlərinin formalaşmasında ARDNF-dən olan transferlərin indiyədək baş vermiş ən yüksək həddi olmaqla 2012-ci ildə olduğundan 0,9 faiz bəndi çoxdur. 2013-cü ildə dövlət bütçəsi gəlirlərinin formalaşmasında Vergilər Nazirliyinin payı isə əvvəlki illə müqayisədə 0,7 faiz bəndi azalıb. Belə ki, Maliyyə

Nazirliyinin məlumatına əsasən, hesabat ilində bütçə daxilolmalarının 34,2 faizini (6664,0 mln. manat) Vergilər Nazirliyi təmin edib ki, bu da indiyə qədər müşahidə olunan ən aşağı göstəricidir. Maliyyə Nazirliyinin məlumatına əsasən 2013-cü il dövlət bütçəsi gəlirlərinin 7,1 faizi (1383,2 mln. manat) Dövlət Gömrük Komitəsinin (DGK), qalan 0,5

faizi (99,1 mln. manat) isə sair daxilolmaların payına düşüb.

2013-cü il dövlət bütçəsinin xərcləri 19143,5 mln. manat olub ki, bu da proqnozlaşdırılanla (19850,0 mln. manat) müqayisədə 706,5 mln. manat yaxud 3,6 faiz azdır. Hesabat ilində dövlət bütçəsinin xərcləri ÜDM-in 33,2 faizi qədər olub ki, bu da əvvəlki ildə olduğundan 1,4 faiz çoxdur. 2012-ci illə müqayisədə dövlət bütçəsinin xərcləri 1727,0 mln. manat yaxud 9,9 faiz çox olub.

2013-cü ildə dövlət bütçəsinin profisit 352,8 mln manat təşkil edib. 2014-cü ilin yanvarın 1-ə vahid xəzinə hesabındakı qalıq 960,4 mln manat olub.

İctimai Əməkdaşlıq Platforması toplandı

Əvvəli 1-ci səhifədə

Görüşdə Bakıdan və regionlardan QHT təmsilçiləri, media nümayəndələri, ekspertlər və millət vəklləri iştirak edib. Tədbirdə xarici ölkələrin bütçə şəffaflığı təcrübəsi, açıq bütçə indeksi, açıq hökumət konsepsiyası və dövlət proqramlarının regionlarda icrası məsələləri müzakirə edilib.

MBQ İdarə Heyətinin üzvü Qubad İbadoğlu tədbiri giriş sözü ilə açaraq dəyirmi masanın məqsədi haqqında qısa məlumat verdi. Daha sonra MBQ İdarə Heyətinin üzvü Zöhrab İsmayıl xarici ölkələrin bütçə şəffaflığı və hesabatlığı təcrübəsini Çexiya nümunəsində təqdim etdi.

MBQ-nin koordinatoru Kənan Aslanlı "Açıq Bütçə İndeksi açıq hökumət konsepsiyası kontekstində" mövzusunda təqdimat etdi.

İqtisadçı ekspertlər Qalib Toğrul və Tural Məmmədli müvafiq olaraq yoxsulluğun azaldılması və fermerlərə dövlət dəstəyi üzrə dövlət proqramlarının regionlarda icra vəziyyəti ilə bağlı çıxış etdilər.

Tədbir sual-cavab və müzakirə sessiyası ilə yekunlaşdı.

Minimal istehlak səbətinin tərkibinə yenidən baxılıb

Əvvəli 1-ci səhifədə

Dəyişikliklərə əsasən əmək qabiliyyətli əhali üçün çörək və çörək məhsullarına illik minimal tələb 150-dən 136,8 kq-a endirilib. Yağ miqdarı 1 kq azaldılıb (7 kq), bitki yağı, marqarin və piy 100 qr azaldılıb (10,9 kq).

Kartof və tərəvəzə minimal tələbat 46,7 və 95,7 kq-dan 54,8 və 97,2 kq-a endirilib. Meyvə və giləmeyvə norması dəyişməyib 38 kq. Ət və ət məhsulları (+2,9 kq), süd və süd məhsulları (+40 litr), balıq və balıq məhsulları (2,7 kq) norması xeyli artırılıb. Bu məhsullar üzrə minimum

istehlak norması 32,9 kq, 223,6 l və 7,7 kq müəyyən edilib.

Yumurta istehlakı norması 15 ədəd artırılıb və 150 ədədə çatdırılıb. Şəkər və qənnadı məmulatı tələbatı 16,9 kq müəyyən edilib. Bu, əvvəlkindən 600 q çoxdur.

Qeyri-ərzaq malları üzrə

minimum dəyişməyib.

Nəqliyyatda gediş sayı 606-dan 692-yə artırılıb. Pensiyaçılar üçün bu göstərici dəyişməyib (gündə 1 dəfə). Uşaqlar üçün ildə 370-dən 406-ya artırılıb.

Qərara əsasən Dövlət Statistika Komitəsi hər il səbətin qiymətini KİV-də açıqlamalıdır. 2013-cü ildə bu göstərici 119 manat, yaşayış minimumu 116 manat olub. Minimal istehlak səbətinin qiyməti ölkədə yoxsulluğun göstəricisidir.

Minimum istehlak bütçəsində dəyişikliklərlə bağlı bu Qərar 1 yanvar 2015-ci ildən qüvvəyə minir.

Yeni Memorandum imzalandı

MHŞT Mədən Hesablata üzrə Şəffaflıq Təşkilatı

— AZƏRBAYCAN —

Əvvəli 1-ci səhifədə

Koalisiya hesab edir ki, Çoxtərəfli Qrupda uzun müddət gedən müzakirələrdən sonra qəbul olunmuş bu Memorandum əvvəlki ilə müqayisədə daha təkmil sənəd hesab olunsa da, bu sənəddə də məxfilik, katibliyin statusu və Memorandumun hüquqi qüvvəsi kimi məsələlər üzrə müddəalar Koalisiyanı və geniş vətəndaş cəmiyyətini qane etməyən şəkildədir. QHT Koalisiyası Memorandumun qəbul olunmamasının bundan sonra da uzadılmasının Azərbaycanada mədəni sənayesində hesabatlılıq prosesinin ləngidəcəyindən narahat olaraq kompromisə getmiş və sənədi imzalamışdır.

MSSA QHT Koalisiyası

ümid edir ki, bundan sonra da Memorandumun təkmilləşdirilməsi istiqamətində tərəflər arasında Çoxtərəfli Qrup formatında müzakirələr davam edəcək, vətəndaş cəmiyyətinin narahatlığına səbəb olan və yuxarıda sadalanan məsələlər - məxfilik, memorandumun hüquqi qüvvəsi və katibliyin müstəqil statusu üzrə vətəndaş cəmiyyətinin təklifləri qəbul olunacaq.

Bununla yanaşı MSSA QHT Koalisiyası Azərbaycanda MSŞT-nin tətbiqinin milli qanunvericilik bazasının yaradılmasını zəruri hesab edir və bu prosesə töhfə vermək üçün Koalisiya tərəfindən MSŞT haqqında Qanun layihəsinin hazırlanmasını bildirir.

İri vergi ödəyicisi olan dövlət müəssisələrinin büdcəyə ödənişləri azalıb

Əvvəli 1-ci səhifədə

“Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il dövlət büdcəsinin icrası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsinə və dövlət büdcəsinin icrasına dair illik hesabatda Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının rəyində göstərilir ki, bu qrup vergiödəyicilərinin hamısı üzrə 2013-cü ildə büdcəyə ödənişlərinin məbləğində əvvəlki illə müqayisə azalma qeydə alınıb: Azərenerji ASC üzrə bu azalma 14,5 mln. manat (10,1 faiz), Azərbaycan Hava Yolları QSC üzrə 11,9 mln. manat (52,0 faiz), Azərsu ASC üzrə 0,2 mln. manat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin müəssisələri üzrə 0,1 mln. manat, Azərbaycan Dəmir Yolları QSC üzrə 0,1 mln. manat, Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi QSC

üzrə 0,15 mln. manat olub. Ümumiyyətlə, bu müəssisələrin əksəriyyəti üzrə büdcəyə ödənişlərin məbləği son illər azalmaqda davam edir. Bunu aşağıdakı cədvəldən görmək olar:

İri dövlət vergi ödəyicilərinin dövlət büdcəsinə ödənişlərinin dinamikası (mln.manat)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	19,0	23,2	28,9	23,6	30,2	32,6	32,5
Azərenerji ASC	68,8	97,3	108,0	142,3	138,8	140,4	125,9
Azərbaycan Dəmir Yolları QSC	25,0	28,0	22,3	22,3	7,9	2,0	1,9
Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi QSC	2,4	2,2	0,8	0,46	0,5	0,25	0,1
Azərbaycan Hava Yolları QSC	28,1	19,8	11,7	15,0	20,2	22,9	11,0
Azərsu ASC	12,2	9,0	9,8	10,1	12,7	11,0	10,8

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Hesablama Palatası

Mənfəət vergisinin əsas ödəyiciləri qeyri-rezidentlərdir

Əvvəli 1-ci səhifədə

Ötən ildə bu mənbə üzrə büdcəyə 2374,8 mln. manat daxil olub ki, bunun 1422,9 mln. manatı (59,9 faizi) HPBS üzrə podratçı şirkətlərin, 160,7 mln. manatı (6,8 faizi) HPBS üzrə xarici subpodratçı təşkilatların, 140,1 mln. manatı (5,9 faizi) isə qeyri-rezident müəssisələrin payına düşüb.

Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə büdcəyə alınmış vəsaitin 230,9 mln. manatı (9,7 faizi) dividendlərdən, faizlərdən, icarə və royaltidən əldə olunan gəlirlər üzrə daxilolmaların hesabına baş verib. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının rəyində göstərilir ki, bu vəsaitlər də əsasən xarici mülkiyyətdə olan vergi ödəyicilərdən daxil olub.

Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə büdcəyə ümumi daxilolmaların yalnız 17,7 faizi rezident müəssisələrin payına düşür. Diqqət çəkən məqamlardan biri də budur ki, bu vergi üzrə rezident müəssisələrdən dövlət büdcəsinə daxilolmalar ildən-ilə azalmaqda davam edir. Belə ki, rezident müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri mənfəət vergisinin məbləği 2010-cu ildə 438,8 mln. manat, 2011-ci ildə 438,3 mln.

manat, 2012-ci ildə 437,2 mln. manat olduğu halda, 2013-cü ildə 420,3 mln. manat səviyyəsində olub. Göründüyü kimi, 2013-cü ildə bu mənbə üzrə dövlət büdcəsinə daxil olan vergi ödənişlərinin məbləği 2011-ci illə müqayisə 18,0 mln. manat, 2012-ci illə müqayisədə isə 16,9 mln. manat azalıb.

Dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilən investisiya layihələrinin ildən-ilə artdığı və bu layihələrin yerli özəl şirkətlər tərəfindən reallaşdırıldığı, habelə rəsmi hesabatlarda ölkənin bütün ərazisində, xüsusilə regionlarda yerli özəl biznesin genişlənməsinin söyləndiyi halda rezident müəssisələrin ödədikləri mənfəət vergisinin məbləğinin ildən-ilə azalması başa düşülən deyil.

Əvvəli 1-ci səhifədə

Tədbir iştirakçılarının giriş sözü ilə salamlayan MBQ-nin koordinatoru Kənan Aslanlı bildirdi ki, MBQ yaranandan bəri dövlət büdcəsi ilə bağlı prosesləri davamlı və sistemli olaraq izləyir və müvafiq rəylərlə çıxış edir, büdcə işinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tövsiyələr verir.

2013-cü il dövlət büdcəsinin gəlirlər üzrə icra vəziyyəti barədə MBQ İdarə Heyətinin üzvü Azər Mehtiyev məlumat verdi. Hesabat ilində ölkədə makroiqtisadi durumun dövlət büdcəsinin gəlirlərinin formalaşması

2013-cü il dövlət büdcəsinin xərclər hissəsinin icra vəziyyəti barədə MBQ İdarə Heyətinin üzvü Qubad İbadoğlu çıxış elədi. Hesabat ilindəki büdcə xərclərinin icra durumunun MBQ ekspertləri tərəfindən hərtərəfli tədqiq edildiyini bildiren Q.İbadoğlu aşağıdakı tendensiyaların daha qabarıq müşahidə olunduğunu vurğuladı:

- *Maliyyə Nazirliyi qanunla təsdiq edilmiş dövlət büdcəsində əksər bölmələrin köməkçi bölmələri və paraqrafları səviyyəsində əhəmiyyətli dəyişikliklər etsə də bir sıra xərc maddələri üzrə icra səviyyəsi 90 faizdən aşağı*

irəli sürülüb:

• *Büdcə Məcəlləsinin qəbulu ilə büdcə prosesinin reqlamentləşmə səviyyəsi artırılmalı, büdcə prosesi iştirakçıları arasında səlahiyyət bölgüsü dəqiqləşdirilməlidir.*

• *Büdcənin bütün bölmələr üzrə funksional və iqtisadi təsnifatı verilməklə büdcə məlumatlarına çıxış imkanları artırılmalıdır.*

• *Büdcənin nəticəyə yönələn program təsnifatına keçid üçün fəaliyyət programı hazırlanmalı və pilot sahələrdə program təsnifatına başlanılmalıdır.*

2013-cü ilin dövlət büdcəsi necə icra olunub? MBQ-nin rəyi açıqlanıb

baxımından sərfəli olduğunu vurğulayan A.Mehtiyev 2013-cü ildə büdcə gəlirlərinin icrası ilə bağlı aşağıdakı tendensiyaların müşahidə edildiyini bildirdi:

- *Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin formalaşmasında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan (ARDNF) transfertin payının indiyəcə olan ən yüksək, Vergilər Nazirliyinin xətti ilə daxilolmaların payının isə ən aşağı həddi qeydə alınıb;*

- *Dövlət büdcəsi gəlirlərinin 2012-ci illə müqayisədə 2214,8 mln.manatlıq ümumi artımının 65,2 faizi (1445,8 mln.manatı) ARDNF-in transferləri hesabına təmin edilib;*

- *Dövlət büdcəsi gəlirlərinin 3/4-dən çoxu neft-qaz sektorundan birbaşa daxilolmaların payına düşüb və bu sektorun büdcə gəlirlərində payı artıb;*

- *2013-cü ildə ARDNF-in transferləri nəzərə alınmadadan dövlət büdcəsinin gəlirləri (8146,3 mln. manat) büdcənin cari xərclərindən 10,9 faiz yaxud 1046,7 mln. manat az olub;*

- *Büdcə gəlirlərinin 3 mənbəyi - ƏDV, aksizlər və yol vergisi - üzrə illik daxilolmalar proqnozu kəsirlə icra olunub;*

- *Rezident müəssisələr üzrə hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə daxilolması proqnozu 40,8 faiz kəsirlə icra edilib ki, bu da hesabat ilində qeydə alınmış ən aşağı icra göstəricisidir - 2013-cü il üçün rezident müəssisələr üzrə hüquqi şəxslərin mənfəət vergisindən daxilolmaların məbləği 710,1 mln. manat proqnozlaşdırılsa da, faktiki yığım 420,3 mln. manat təşkil edib ki, bu da nəzərdə tutulduğundan 289,8 mln. manat yaxud 40,8 faiz az deməkdir;*

- *Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə büdcəyə cəlb edilən vəsaitin 80 faizindən çoxu xarici mülkiyyətdə olan vergi ödəyicilərindən daxil olub;*

- *Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə rezident müəssisələrdən dövlət büdcəsinə daxilolmalar ildən-ildə azalmağa davam edir*

- *Iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda fəaliyyət göstərən və dövlət mülkiyyətində olan iri vergi ödəyicilərinin dövlət büdcəsinə ödənişləri əvvəlki illərlə müqayisədə azalıb;*

olub - "Ümumi dövlət xidmətləri", "Yanacaq və enerji", Sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar" və "İqtisadi fəaliyyət" bölmələri istisna olmaqla digər bölmələrin köməkçi bölmələri üzrə Maliyyə Nazirliyi tərəfindən dəyişikliklər edilmişdir;

- *Dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmət xərcləri sürətlə artıb - 2013-cü ildə dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmət xərcləri 2012-ci illə müqayisədə 515,8 milyon manat artmışdır;*

- *Büdcənin əsaslı xərcləri cari xərclərdən çox olub - 2013-cü ilin dövlət büdcəsi xərclərinin 9193,3 mln. manatı yaxud 48 faizi cari xərclərə, 9222 mln.manatı və ya 48,2 faizi isə əsaslı xərclərə yönəldilmişdir;*

- *Yerli gəlir və xərclər yenə də büdcədə önəmli paya malik olmayıb - ötən il yerli gəlirlər 718,6 mln. manat və ya cəmi gəlirlərin 3,68 faizini, yerli xərclər 1465,5 mln.manat və ya cəmi xərclərin 7,65 faizini təşkil edib;*

- *Büdcənin funksional xərc istiqamətləri üzrə əməyin ödənişi xərclərinin iqtisadi təsnifatdakı payı azalıb;*

- *Büdcənin aylar üzrə icrasında proporsionallıq yenə də pozulub - əvvəlki illərdə olduğu kimi ən çox xərcləmələr ilin son aylarında qeydə alınıb: noyabr və dekabr aylarında büdcənin 27 faizi xərclənib və s.*

2013-cü ilin seçki ili olduğuna xatırladan Q.İbadoğlu bildirdi ki, ötən il dövlət büdcəsindən siyasi məqsədlər üçün istifadə halları müşahidə olunub. Belə ki, avqust ayının sonuncu 10 günlüyündən başlayaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən büdcə təşkilatlarında çalışanların əmək haqqlarının, vəzifə maaşlarının, pensiyaların, tədaüdlərin artırılması üçün 45 sərəncam imzalanıb. Əmək haqqlarının, təqaüdlərin, müavinətlərin və pensiyaların baza hissəsinin artımı yolu ilə həyata keçirilən bu siyasət hər seçki ilində təxminən 2 milyon nəfərə yaxın seçicini əhatə edir ki, onlar da səsvermə hüququ olanların orta hesabla 40 faizə qədərini təşkil edir.

2013-cü ilin büdcəsinin icrasının təhlili əsasında MBQ tərəfindən aşağıdakı təkliflər

• *Büdcə prosesində ictimai iştirakçılıq və nəzarət üçün mövcud qanunvericilik təkmilləşdirilməli və onun üçün institusional əsaslar yaradılmalıdır.*

• *Parlamentin və Hesabablama Palatasının büdcə prosesi ilə bağlı funksiyalarının icrası sahəsində islahatlar aparılmalı, büdcənin icrası barədə hökumətin hesabatı Milli Məclisdə daha ciddi müzakirə edilməlidir.*

Bundan əlavə. MBQ büdcə hesabatlılığının və şəffaflığının artırılması üçün büdcə hesabatında aşağıdakı məlumatların əks etdirilməsini zəruri hesab edir:

1) *Büdcənin Ehtiyat Fondunun və Prezidentin Ehtiyat Fondunun xərcləmələrinin hər bir istiqamət üzrə konkret məbləği;*

2) *Hər bir rayon üzrə gəlir və xərclərin strukturu göstərilməklə proqnozlaşdırılan və icra olunan yerli gəlir və xərclərə dair məlumatlar;*

3) *İcra olunmuş investisiya layihələrinin tam siyahısı (hər bir layihə üzrə məbləğlər göstərilməklə);*

4) *Büdcə fondları (Dövlət meşələrinin qorunub saxlanması və təkrar istehsalı fondu, Dövlət təbii mühafizə ehtiyat fondu), onların gəlirlərinin həcmi və növləri, xərclərinin həcmi və istiqamətləri barədə məlumatlar;*

5) *Büdcədən kənar gəlirlərin ümumi həcmi, mənbələr və təşkilatlar üzrə məbləğini əks etdirən məlumatlar (proqnoz və icra göstəricilərinin müqayisəsi əsasında).*

Daha sonra təqdimat ətrafında müzakirələr oldu, təklif və tövsiyələrə münasibət bildirildi. İştirakçılar MBQ-nin rəyinin və səsləndirilən tövsiyələrin müvafiq dövlət qurumlarına göndərilməsini vacib hesab etdilər.

Informasiya bülleteni Avropa Birliyi və Oksfam-Azərbaycan Təşkilatının maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirən "Sizin pulunuz, Sizin gələcəyiniz: Azərbaycanda dövlət maliyyə siyasətinin və idarəetməsinin təkmilləşdirilməsi" layihəsi çərçivəsində hazırlanıb. Bülletenin məzmununa görə Avropa Birliyi və Oksfam-Azərbaycan Təşkilatı heç bir məsuliyyət daşımır.

Fikir və rəylərinizi bildirmək üçün:
Kənan Aslanlı; Azər Mehtiyev
E-mail ünvanı: nbgoffice1@gmail.com;
amehtiyev@gmail.com
web: www.nbg.az; www.budget.az

Bülleten "Azsea" mətbəəsində çap olunub. Tirajı: 100 nüsxə